

GRAVFÄLTEN VID NÄSTA

I nvid väg 27 strax öster om Kärda kyrkby ligger några av Finnvedens många högggravfält från den yngre järnåldern (500–1050 e.Kr.). Ett av dem delundersöktes på 1930-talet när vägen anlades här. Arkeologerna grävde då ut ett tiotal gravhögar, främst från vikingatiden (800–1050 e.Kr.).

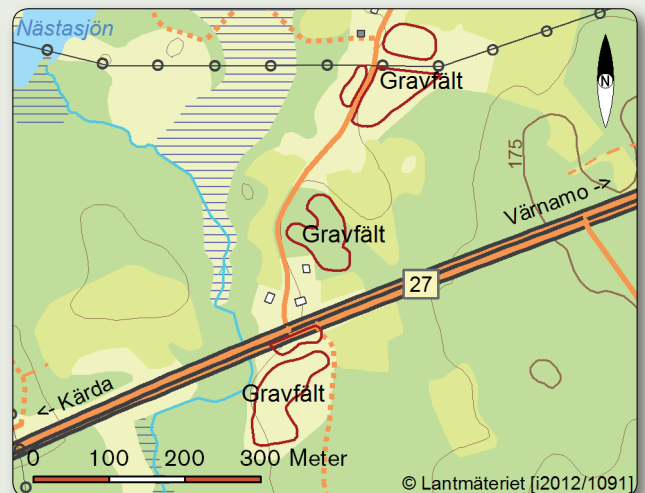
Ytterligare arkeologiska insatser blev aktuella 1990 då vägen skulle breddas. Utvidgningen berörde åtta gravhögar och dessutom undersöktes ytor med spår efter boplatser från yngre stenåldern (4000–1800 f.Kr.). Gravarna som undersöktes varierade i storlek, konstruktion och innehåll. Två gravar saknade idag synlig markering i markytan, medan övriga låg under flacka högar som var 4–6 meter i diameter. Några högar hade dikesliknande nedgrävningar runtom, så kallade kantrännor. Högarna täckte avlånga rektangulära gropar med inre stenpackningar; ett slags skyddstäckan över de döda. I fyra gravar låg kroppen i en urholkad trädstam, i ett fall i en båtliknande kista. Övriga kroppar var troligen enbart svepta i tygstycken.

Bland de gravlagda fanns fyra vuxna kvinnor, två vuxna män, en vuxen av obestämbart kön och ett 7–11 år gammalt barn. Vid barnets mun låg bitar av guldfolie och en guldfoliepärla. Graven daterades till 600–800-talen e.Kr. Ett par andra gravar var från 800–1000-talen e.Kr. Alla gravlagda, utom en av kvinnorna, hade fått en kniv med sig i graven. Några hade även fått med sig ett sandstensbryne och en kvinna hade ett vackert bronsspänne.

De arkeologiska undersökningarna i Nästa har visat att det trots vissa variationer fanns en gemensam tradition kring gravritualerna. Sättet att begrava de döda på visar också influenser från kristendomen. Kropparna i gravarna låg i det närmaste i öst–västlig riktning, vilket utmärker kristna gravar. Gravarna visar därmed på övergången till kristendom i Finnveden under 1000-talet. De var förmodligen bland de sista som begravdes på bygravfältet, innan den nya kristna lärans kult- och begravningsplats togs i bruk vid Kärda kyrka.

En begravd viking i gravhög 22. Mannen var ca 180 cm lång och ca 40–50 år gammal när han dog. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 77

HITTA HIT

Från trafikplatsen Mossle söder om Värnamo, följ väg 27 västerut ca 7 kilometer. Det finns en liten parkeringsficka vid gravfältet. Om du passerar avfarten mot Kärda har du åkt för långt.

Koordinater:
N 6337928/ E 435487
(SWEREF 99 TM) // N 57°
10' 48,02", E 13° 55' 58,22"
(WGS84)

Flygbild över gravfältet vid Kärda 1990. Foto Jönköpings läns museum.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Läns museet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämnarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgränder med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturresevat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

